

בלבבי משכן אבנה

שאל לבבי

שאלות ותשובות
האזינו-סוכות תשפ"ג

[262]

מהארכיון

ב. בענין לויתן דלעת"ל והמסתעף

ב. 4 מינים של סוכות 4 יסודות

ג. חיבור למצוות

ג. כוונות בתפילה

ד. לימוד בהושענא דבא

ו. אושפיזין ועל שמיני עצרת

בענין לויתן דלעת"ל והמסתעף

שאלה:

אמרו חז"ל שלעתיד לבוא יש סעודת לויתן, יין המשומר, ושור הבר.
 (א) האם דברים אלו שייך רק לצדיקים לעת"ל או בערך סוים גם לפשוטי העם לעת"ל?
 (ב) ראיתי את דברי הגר"א בספר אבן שלימה שדברים אלו קאי על גילוי סודות התורה דלעת"ל. האם יש עוד מראה מקומות בספה"ק שמבארים ענינים אלו? ואם אפשר להרב ליתן קצת ביאור בדברים אלו.
 (ג) האם שייך בזה"ז לטעום קצת מדברים אלו באופן מסוים?
 (ד) אמרו חז"ל שלעת"ל יושבים בסוכה של עורו של לויתן. האם זה קאי רק על סוכות לעת"ל או על כל השנה?
 תודה רבה

תשובה:

א. לעתיד לבוא יתגלה מדרגת ועמך כולם צדיקים. והיינו שרק חלקי הצדיק שבכל נפש יתקיימו לעת"ל. סוד לויתן ושור הבר
 ב. עיין משך חכמה (שמות, כ, יח). ועיין דברי סופרים לר' צדוק (אות כט) וז"ל, שור הבר ולויתן הם תרין יצרין, דכר ונוק'. ועיין בדבריו בפרי צדיק) וארא, אות יא). ועיין ליקוטי תורה לבעל התניא (שמיני), שלויתן סוד עלמא דאתכסיא, ושור הבא עלמא דאתגליא, עיי"ש. ואמרו (ויק"ר, יג, ג) שהקב"ה ישחוט שור הבר בסנפיריו של לויתן, ויתמהו הצדיקים, הא תנן (חולין, טו, ע"ב) אין שוחטין במגירה, והקב"ה ישיב להם תורה חדשה מאתי תצא. ובעומק זהו גופא סודות התורה שיתגלה שהוא התורה החדשה, והוא עצם הסעודה, בחינת לכו אכלו בלחמי. והיינו שמגירה הוא מלא פגימות. ולעת"ל שיתוקן שורש הפגימות שהוא פגימת הלבנה, ישחוט אף במגירה. ועוד נקראת מגירה שחותכת דרך גרירה (עיין ר"ש, כלים, יג, ד). ולעת"ל יתגלה גרירה דקדושה, משכני אחר כך נרוצה. ועיין ספר יין המשומר. וסוד יין המשומר רחב מאוד. ומעט נציין. עיין תיקונים (סז, ע"א). והם ע' אנפין של תורה כמ"ש הגר"א (שם, תיקון כב). והוא עץ החיים, כמ"ש הגר"א (שם בתיקון י"א מתיקונים אחרונים). שהם סודות של עתיק יומין, סוד הדין הקדוש. ג. כן. כל מה שקיים בעולם קיים בנפש. ומה שקיים בעולם לעת"ל אפשר להשיגו בחינת מעין עוה"ב. ד. כאן בעוה"ז הוא מעין עוה"ב.

4 מינים של סוכות 4 יסודות

שאלה:

לכבוד הרב, שליט"א
 גוט יום טוב!
 א- מה הקשר בין 4 המינים של סוכות וארבעת היסודות. (עפר, מים, רוח, אש?)
 ב- כמו כן, בהלל אנחנו מנענעים את ארבעת המינים 16 פעמים (צפון דרום מזרח מערב -)
 איך זה "בשורה" עם 16 שילובי המינים?

תשובה:

א. לולב - רוח.

הדס - מים.

ערבה – אש.

אתרוג – עפר.

ב. עיין שער הכוונות (דרושי חג הסוכות, הקדמה) וז"ל, וענין הב' נענועים שבתוך קריאת ההלל הנזכר צריך שיכוון בכל פעם כנגד שם הוי"ה במילואו. אמר הכותב חיים, נלע"ד שהם סוד.

ע"ב – מים – ארמ"ע דמים.

ס"ג – אש – ארמ"ע דאש.

מ"ה – רוח – ארמ"ע דרוח.

ב"ן – עפר – ארמ"ע דעפר.

עיי"ש בהרחבה, ובנהר שלום (דף מ' ע"א).

חיבור למצוות

שאלה:

שלום כבוד הרב, ב"ה למדתי הרבה מהשיעורים של הרב והרב עזר לי הרבה יותר להאיר מהאור הפנימי שקיים בי לי ולאחרים, אך פתאום שמתי לב לחסימה לא ברורה. אני מרגיש שאם אני מתבונן/מתבודד/מתעמק וכו' בהכרת ה' והנשמה שלי בכל הגילויים (אהבה, יראה, הויה וכו') אני מרגיש את האור. אך בכל מה שנוגע למצוות החומריות אני מרגיש את הכוונה שלי ולא את המצווה. לדוג' שאני מניח תפילין אני יכול להתחבר בהכרה פנימית אבל יודע שאם היו מוציאים את הקלף מהבית הייתי מרגיש אותו דבר ולא הייתי שם לב שאני בעצם לא מקיים את המצווה באמת, כלומר אני לא מרגיש את האור במצווה. אני יכול לנענע 4 מינים ולהתחבר אבל יודע שאם יחליפו לי את האתרוג לאתרוג פסול אני לא ארגיש שום שינוי, אני מתפלל ומרגיש חיבור אבל יודע שאם אחליף את המילים (לדוג' במקום "ברוך אתה ה'" אגיד "ברוך ה' אתה") אני לא ארגיש שפגמתי אלא אור הכוונה הוא אותו כוונה ורק הסדר שונה ולכן אני עדיין ארגיש אותו. מה לדעת הרב אני מפספס? או מה לא בנוי נכון? אשמח שהרב יוכל להכווין אותי מפה. תודה רבה על העזרה

תשובה:

יש כאן בנין של אור, ללא בנין של כלי. ראוי ללמוד הלכה למעשה, ולדקדק לקיים כפי הדין מתוך הכרה בהירה שזהו רצון ה' בכל פרט ופרט, ולו הקטן ביותר. ועי"ז להתקשר למעשה בכלל, ולכל דקדוק בפרט, קשר נפשי עמוק.

כוונות בתפילה

שאלה:

שלום כבוד הרב,

מזה זמן מה אני מכון בתפילה שמות הוויה הכלליות והפרטיות של החודש מנוקדות ועוד כוונות יחסית פשוטות ומצליח "לראות" לעיתים יותר ולעיתים פחות את שמות הקודש בברכות השונות (התפילה בעיניים עצומות). אני נמשך מאד ללמוד בשער הכוונות לרבינו האר"י, במיוחד להבין את התהליכים של

מה פועל היום המסוים, וביחס לנקודת התפילה וכו, אבל כמעט מתייחס בראותי את ריבוי הפרטים והכוונות הנדרשות.

האם הכוונות הנ"ל פועלות משהו ביחס לתפילה רגילה שרק מכוונים לפשטות המילים?

האם הלימוד העמוק והיישום של כוונות האר"י נועד לבעלי השגה בלבד ומי שאינו כזה וינסה לכוון יכשל מראש או לא יפעל כלום או חמור יותר יכול להזיק?

או לחלופין זה יכול להיעשות הדרגתית צעד צעד עם עבודה מקבילה בזיכור הרוחני?

כמדומני קראתי בספרי הרב או שמעתי משיעור הרב שהתקופה בה נמצאים משפיעה על העבודה ושבזמנינו יש עבודה אחרת מהכוונות כפי שהובאו בשער הכוונות?
(או שזו העבודה לא תהיה מוחלפת?)

תודה רבה

תשובה:

א. יש דרך כזו, וכך נהג הבן איש להורות לרבים בדרשותיו.

ב. זו מחלוקת עצומה בדברי רבותינו. ועצתם הייתה לכוון על דעת המכוונים האמיתיים.

ג. אור פנימי יותר זהו פשיטות לעומת יחוד שהוא חיבור.

העצמיות פשיטות - הלבוש חיבור, יחוד. וצריך שהעיקר יהא העצמיות - פשיטות, והיחוד לבוש.

לימוד בהושענא רבא

שאלה:

שלום הרב,

הספרדים נוהגים לעשות בלילה הזה סדר לימוד של ספר דברים וכן זוהר וכו בנוסף לתחנונים והסליחות שקוראים בלילה. תיקון ע"פ המקובלים.

אני יודע שמדברים על זה שמעלת קריאת ספר דברים בלילה הזה לפני חצות חשובה מאוד.

א. מה המעלה הספר הזה דווקא?

ב. למה דווקא הוא בליל הושענא רבא?

ג. למה דווקא לפני חצות?

ד. מה העניין הפנימי הנפשי שצריך להקשר אליו בקריאת ספר דברים.

תשובה:

א. עיין מושב זקנים (במדבר, כא, יד) וז"ל, בספר מלחמות ה', פירש הרי"ח, זהו ספר ואלה דברים, שיש בו "מלחמות ונצחונות של ישראל", כגון (דברים, ד, יב) ובשעיר ישבו החרים לפניו ובני עשו יירשום, וכו'.

ב. ועיין תוס' (גיטין, ב, ע"א, ד"ה המביא) משנה תורה לא חשיב, שאינו אלא "חוזר ושונה מה שלמעלה".
בחינת מלכות לית לה מגרמה כלום. ולכך נקרא "משנה" תורה, עיין מצודות דוד (יהושע, ח, לב), ששונה מה שקדם לו. ועיין הכתב והקבלה (דברים, יז, יח) משנה, כמו פירוש וביאור דברים, עיי"ש. ולכך מלך קורא בהקהל ספר דברים.

ג. כולו תוכחות. עיין רש"י (דברים, א, א). ועיין שפתי כהן (שם, לא, י). ואור החיים (שם, כו, ח). ופחד יצחק (שבועות, מאמר מה). ועיין ליקוטי הלכות (ערלה, ה"ד) שאעפ"כ לא יתייבשו מן הרחמים, עיי"ש.

ד. עיין אדרת אליהו (דברים, לד, יב) ספר דברים כולל תתקנ"ה פסוקים. סימן הנ"ץ (צ' סופיות עולה תשע מאות), והוא כי ידוע בספרי מקובלים שהרקיעים הם תתקנ"ה, כמנין השמי"ם (מ"ם סתומה ו' מאות), וכו', כי משה רבינו כוון בכל פסוק לפתוח שער רקיע אחד להעלאת נשמתו בקדושה, עיי"ש עוד.

ה. עיין מגילה (לא, ע"ב) קללות של משנה תורה – משה מפי עצמו אמר. עיין זוה"ק (ואתחנן, רסא, ע"א) האי דאקרי משנה תורה, משה מפי עצמו אמר. עיין תוס' (שם). וטורי אבן (שם). ועיי"ש (רסה, ע"א) ביאור מפי עצמו. ודברי דוד (דברים, כח, כ), ואור החיים (שם, א, א). ומהרש"א (מגילה, לא, ע"ב). ובר"ח (שם). ופרי צדיק (במדבר, ה. כי תבא, יד), וצדקת הצדיק (קפ"ג).

ו. עיין מהר"ל (תפארת ישראל, פרק מג) שמשנה תורה מצד "המקבל" – "הואל משה באר את התורה הזאת". כי המקבל הוא צריך יותר פירוש וביאור, וזהו ההפרש אשר יש בין התורה ובין משנה תורה. ובעומק, יש תורה שבכתב, ויש תורה שבע"פ, והממוצע הוא משנה תורה. ולכך נקרא משנה תורה. עיין ר' צדוק (דובר צדק, עמוד קכז), ופרי צדיק (ט"ו בשבט, ב. ויקרא, בהר, א. ובחקתי, יא. ובהעלותך, יא. ועוד). ועיין העמק דבר (במדבר, יד, לד). ועיין פחד יצחק (שבועות, מאמר יב). וזהו משנה תורה, שנים, כתב וע"פ.

ז. ואמרו (ב"ר, ו) דאמר רשב"י, ספר משנה תורה היה סיגנון ליהושע. ועיין מגלה עמוקות (ואתחנן, אופן רמו).

ח. מצות "דבקות", נאמרה בספר דברים, ודו"ק היטב. עיין פתח האהל (ראה) שסוד ספר דברים, דבקות. וספר זה נאמר בערבות מואב, סמוך לכניסתם לארץ ישראל, משא"כ שאר הספרים נאמרו במדבר. ודו"ק, שבחינת משנה תורה, שורש לתורת א"י. ועיין ליקוטי הלכות (או"ח, סעודה, ה"ד. מילה, ה"ה. חלוקת שותפים, ה"ה) שספר דברים מדבר כמעט כל פרשה מא"י. ועיין ציוני (דברים).

ט. עיין משך חכמה (שמות, לב, יט) וז"ל, להראות כי אין בנברא קדושה בעצם, רק מצד שמירת ישראל התורה כפי רצון הבורא ית"ש הקדוש הנמצא האמיתי הבורא הכל ית"ש וזכרו, וכמעט ע"ז נכלל כל ספר דברים, להזהירם בזה, כי לא ראיתם כל תמונה, וכו', השמר לך (שם, ד, ט). ועיין אברבנאל (שם, יז, יד) ולכך צוהו (למלך – דייקא) השם יתעלה שיכתוב לו את משנה התורה, וידמה שיהיה ספר "אלה הדברים", שרוב גופי התורה תלויים בו. ועיי"ש (לא, ט) שרוב מצות התורה "והברית" נכללים בו, וכו', כי "ספר הברית" הוא ספר "אלה הדברים".

י. עיין שיח שרפי קודש (בשם חידושי הרי"ם) ספר "דברים", הוא משנה תורה, להורות שאם שומר בדרך התורה מתחילה ועד סוף, נעשה "דיבורו" קדוש (סוד דיבור – מלכות, כנודע). ועיין פרי צדיק (דברים, א). ואגרה דכלה (שם).

ב. ספר דברים כנגד מידת מלכות, שזה כנגד הושענא רבה, כמ"ש בשער הכוונות. ועיין טעם נוסף בליקוטי הלכות (הלכות ס"ת, ה"ב).

ועיין ספר התמונה (תמונה שלישית) ספר אלה הדברים כנגד שמטת עטרת. ועיין גר"א (תיקון כ"א). ושושן סודות (אות ר"ח) סוד שחייב כל מלך לכתוב ס"ת לעצמו. ועבודת הקדש (ח"א, פרק כ"א). וחמדת ימים (חג הסוכות, פ"ו). ומשנת חסידים (מסכת ימי מצוה, סוכה, פ"ג).

ויש ז' ספרים, כי "ויהי בנסוע הארון" ספר בפני עצמו (עיין מסכת סופרים, פ"ו, ה"א). ונמצא ספר דברים ספר שביעי, כנגד יום השביעי. וכן המלך היה קורא ספר זה בסוף השנה השביעית.

ג. עיין שער הכוונות (דרושי חג הסוכות, הקדמה) וז"ל, הנה בחצי הלילה הראשון, תקרא ספר ואלה דברים כולו עד סוף פרשת וזאת הברכה. וזה הספר נקרא משנה תורה כנודע, ואם תשלים קריאתו קודם חצות, וכו'. ועיקר הדין הוא נידון בחצי הראשון של הלילה כמ"ש לקמן. ועיין שם (דרוש ו') וז"ל, ובזה תבין מ"ש בספר הזהר ובתיקונים, כי ספר אלה הדברים הנקרא משנה תורה הוא במלכות, עיי"ש. ועיין פרי עץ חיים (שער הלולב, פ"ד). וטעמי המצוות (האזינו, ד"ה מצות כתיבת ס"ת). ומחברת הקודש (שער הושע"ר).

ד. חיבור לכח "המקבל".

שאלה:

ראיתי שהרב כתב לגבי התיקון של שבועות על שאלה של לימוד לבד בעניין שהאדם מתחבר אליו שיעשה כך ולא צריך לעשות את תיקון ליל שבועות ורק ילמד גם בבחינת כלל.
א. אם אני מרגיש שאני יותר מתקדם ומתחבר בלימוד עצמי שלי בנושאים שאני רוצה ולא עם ציבור וכן מעדיף לא לקרוא את התיקון האם אוכל לעשות כך? מה עדיף? מה השיקולים?
ב. האם אוכל גם לוותר על קריאת ספר דברים?
ג. האם יש דגשים פנימיים מיוחדים ללילה הזה?

תשובה:

א. מעט עם הציבור, אל תפרוש מן הציבור. והשאר לפי השגתך. זו שאלה יסודית האם לנהוג ע"פ קבלה גם למי שאינו במדרגה זו.
ב. כנ"ל, מי שאינו נוהג ע"פ קבלה, כן. אולם אם נהג עד השתא, צריך התרת נדרים.
ג. כנ"ל.

אושפיזין ועל שמיני עצרת

שאלה:

א) ראיתי בספר ים החכמה של הג"ר יצחק מאיר מורגנשטרן שליט"א שאמר שבכל יום מימי סוכות יש להתדבק במידות של האושפיזא של אותו היום, ביום א' להתדבק במדת אהבת ה' שהיה מדתו של אברהם וכו', אבל מהרב למדתי שאין לעבוד ה' ע"פ זמנים מסוימים רק שכל עבודה צריך להיות בהתאם וכפי הדרגה של הנפש, וא"כ האם הרב סובר שאין לעבוד במדה מסוימת ביום אחד ומדה אחרת ביום שני וכו'? או שיש מקום להתדבק באורות הזמן, כיון שיש עבודה להפוך אור מקיף לאור פנימי?...
ב) האם יש מקור ששלמה המלך היה ראוי להיות מן האושפיזין רק שאיבד את זכותו.
ג) האם יש קשר בין שבעה רועים לשבעה אושפיזין.
ד) האם משיח בן יוסף ומשיח בן דוד נכלל בשבעה אושפיזין?
ה) בשפת אמת כתב ששמיני עצרת כנגד יוסף, ובמקום אחרת כתב ששם"ע כנגד דוד, ובמקום אחרת כ' שהוא כנגד משה! מה פשר הדברים?

תשובה:

א. בנקודה שבה עובד בפועל, יש בפרטות אהבה יראה וכו', את כל המידות. וצריך למצוא בכל יום את נקודת פרטות זו בתוך עבודתו.
ב. הוא שורש לז' רועים. עיין פירוש המצוות לרמח"ל (מצוה ח' ט') וז"ל, והקימונו עליו שבעה רועים, מצד שלמה. שמונה – תיקון הכל, ושמונה נסיכי אדום, עיי"ש. ודו"ק שאמו של שלמה בת "שבע".
ונקרא בשבע שמות, כמ"ש בזה"ק (ח"ב, לח, ע"ב. וח"ג, מז, ע"ב). ועיי"ש (ח"ג, רנה, ע"ב) אבהן ורעיא מהימנא ואהרן דוד ושלמה, הא אינון שבע, לקבל שבע ספיראן, אנא בעינא לתקנא לכוון "סכה", עיי"ש. ועיין גר"א (תיקון ע) וז"ל, ושלמה ביסוד דאינון שבע רועין, כמ"ש בר"מ בכ"מ, עיי"ש. ועיין תולעת יעקב (סוד הסוכה).
ג. כן, כנודע, הם הם ממש, בשורשם.
ד. כן. יוסף - משיח בן יוסף. דוד – משיח בן דוד.
ה. כנגד יוסף – מלשון תוספת, עצרו עמי יום אחד.
כנגד דוד – סוד כח הכללות הנקרא "כלה", ושמיני עצרת, עוצר בקרבן את כל ההארות שקדמו לו.
כנגד משה – שמחת תורה – תורת ה' תמימה ניתנה ע"י משה.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי
והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה
למספר הפקס]
03-548-0529

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה"
ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588
פקס 03-548-05294
ת.ד. 16452 ירושלים 9116302
info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א
מופיעים ב"קול השבוע"
ישראל 073.295.1245
USA 718.521.5231